

Na osnovu člana 79. stav (2) tačka m) Zakona o visokom obrazovanju Unsko –sanskog kantona („Službene novine USK“, broj: 26/24) i člana 63. stav (1) tačka e) Statuta Univerziteta u Bihaću (broj: 06 – 17891/2025 od 26. 03. 2025. godine), Senat Univerziteta u Bihaću je na CXIV (stočetnaestoj) sjednici održanoj 22.01.2026. godine donio

ETIČKI KODEKS UNIVERZITETA U BIHAĆU

PREAMBULA

Univerzitet u Bihaću u svojem je ukupnom djelovanju predan poštivanju visokih vrijednosti, etičkih standarda i načela.

Svjesni postojanja različitih situacija u kojima se mogu javiti etička pitanja odnosno etičke dvojbe, usvajanjem ovog Etičkog kodeksa Univerzitet u Bihaću se obavezuje postupati u skladu s dole navedenim vrijednosnim odrednicama, načelima i normama.

Etički kodeks jamči svima na Univerzitetu u Bihaću kao i onima koji s Univerzitetom u Bihaću sarađuju na bilo koji način da će svaka etički dvojbeni situacija biti razmotrena i usklađena s odredbama ovoga Kodeksa.

Svrha Etičkog kodeksa jest zaštita svih sudionika od bilo kojeg oblika diskriminacije, nepoštenog postupanja, povrede dostojanstva i drugih bitnih povreda prava i vrijednosti kako ih propisuje ovaj Kodeks.

Donošenjem Etičkog kodeksa Univerzitet u Bihaću se obavezuje kako će trajno unaprjeđivati etičke standarde u svojem djelovanju i time omogućiti fakultetskoj zajednici i fakultetskom okruženju sigurnost, predvidljivost i izvjesnost zaštite u situaciji bilo kakve povrede vrijednosti ili načela definirana ovim Kodeksom.

Odredbe Etičkog kodeksa na odgovarajući se način odnose na sve zaposlenike Univerziteta u Bihaću (nastavno, administrativno i tehničko osoblje), studente, vanjske saradnike kao i druge sudionike koji na bilo koji način sarađuju s Univerzitetom u Bihaću.

Svaki član univerzitetske zajednice dužan je upoznati se s Kodeksom i ponašati se u skladu s njegovim odredbama.

I – OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

(Područje primjene i sadržaj)

(1) Etički kodeks Univerziteta u Bihaću (u daljem tekstu: Etički kodeks) sadrži moralna načela i načela profesionalne etike kojima se u svom profesionalnom i javnom djelovanju trebaju ravnati nastavnici, naučnici, umjetnici i svi zaposlenici Univerziteta u Bihaću i njegovih organizacionih jedinica – fakulteta, instituta i centara (u daljnjem tekstu: Univerzitet).

(2) Načela Etičkog kodeksa primjenjuju se na odgovarajući način i na studente te druge osobe koje nisu zaposlenici Univerziteta, ali sudjeluju u radu i djelovanju Univerziteta, ako i ukoliko se ponašanje i djelovanje tih osoba može izravno povezati sa Univerzitetom. Etički kodeks sastoji se od standarda

ponašanja prilagođenih potrebama Univerziteta i njegovih organizacionih jedinica, uzimajući u obzir načela slobode naučnog i umjetničkog stvaralaštva.

(3) Etički kodeks tretira standarde ponašanja prilagođene potrebama Univerziteta i njegovih organizacionih jedinica, uvažavajući načela slobode naučnog i umjetničkog stvaralaštva, te posebno vodeći računa o čuvanju dostojanstva i ugleda Univerziteta.

(4) Etički kodeks se dijeli na:

- a) temeljna načela koja tretiraju odnos moralno opravdanog i moralno neprihvatljivog ponašanja na Univerzitetu i u vezi sa njim;
- b) etička pravila u nastavnom, naučnom i umjetničkom procesu na Univerzitetu;
- c) odredbe o sastavu i načinu postupka pred tijelom koje daje svoje mišljenje u vezi sa ostvarivanjem načela i pravila iz Etičkog kodeksa.

II – SVRHA ETIČKOG KODEKSA

Član 2.

(Svrha Etičkog kodeksa)

(1) Svrha Etičkog kodeksa je popularizacija vrijednosti specifičnih i direktno vezanih za univerzitetsku djelatnost u širem smislu, zatim podrška promociji etičkog ponašanja i moralnih vrijednosti sadržanih u ovom kodeksu koji predstavljaju obavezu za sve članice Univerziteta i Univerzitet kao zajednicu u cjelini.

(2) Radi ostvarenja ciljeva iz prethodnog stava ovog člana, tijela predviđena ovim kodeksom daju svoja mišljenja, zaključke, prijedloge o ostvarivanju etičkih načela i standarda na Univerzitetu, kako u načelnim pitanjima tako i u pojedinačnim (konkretnim) predmetima, te poduzimaju druge radnje i obavljaju druge djelatnosti određene Etičkim kodeksom.

(3) Postupci propisani ovim kodeksom ne uređuju prava, obaveze i odgovornosti osoba koje u njima sudjeluju, te ne predstavljaju supstitut za građanske, krivične, upravne i disciplinske postupke uređene zakonima, drugim propisima i aktima Univerziteta i njegovih članica.

(4) Ako je Statutom Univerziteta predviđeno da povreda Etičkog kodeksa povlači za sobom disciplinsku odgovornost osobe koja ju je počinila, općim aktima organizacione jedinice i Univerziteta može se odrediti u kojim je slučajevima tokom provođenja disciplinskog postupka obavezno tražiti mišljenje Etičkog odbora.

(5) Mišljenje, zaključak, prijedlog dat u postupku predviđenim ovim kodeksom ima snagu svojim autoritetom i treba služiti tumačenju Etičkog kodeksa i promociji etičkog ponašanja na Univerzitetu. Mišljenje, zaključak, prijedlog nije upravni akt i kao takav ne veže druga tijela, osim sa moralne i etičke strane.

Član 3.

(Značenje izraza)

Ako se neki od izraza korištenih u ovom kodeksu odnosi na fizičke osobe, sve izraze u muškom rodu treba tumačiti na način da obuhvataju i osobe ženskog spola i obrnuto (član/članica, nastavnik/nastavnica, student/studentica itd.).

III – TEMELJNA NAČELA

A. Načelo moralno opravdanog ponašanja na Univerzitetu.

Član 4.

(Načelo mirnog uživanja prava)

(1) Univerzitet svakom svom članu univerzitetske zajednice mora osigurati uživanje svih ljudskih prava koja se ostvaruju unutar te zajednice, te poštovati sva prava zajamčena Ustavom i zakonima Bosne i Hercegovine.

(2) Prava članova akademske zajednice mogu se ograničiti samo i isključivo radi ostvarenja prava drugih članova univerzitetske zajednice i opće javnosti, u skladu sa ciljevima Univerziteta i u mjeri koja je prijeko potrebna i prikladna.

Član 5.

(Načelo poštovanja integriteta i dostojanstva osobe)

Svi članovi univerzitetske zajednice trebaju biti poštovani kao osobe u skladu sa zajamčenim pravima na život, integritet i dostojanstvo. Svakom članu univerzitetske zajednice mora biti osigurano pravo na privatnost.

Član 6.

(Načelo autonomije naučnog, umjetničkog i nastavnog rada)

(1) Svi članovi univerzitetske zajednice imaju pravo autonomno djelovati na Univerzitetu, u granicama svoga statusa, u okviru akademske zajednice i u skladu sa ciljevima Univerziteta.

(2) Svim članovima univerzitetske zajednice treba priznati pravo na nesmetan profesionalni razvoj i usavršavanje u skladu sa ličnim sposobnostima, mogućnostima i planovima, u mjeri koja ne narušava isto pravo neke druge osobe.

(3) Univerzitet je dužan nastojati da se za ostvarenje ovih prava osiguraju optimalni uvjeti.

(4) Svi članovi univerzitetske zajednice imaju obaveze i odgovornosti prema drugima u smislu poštenog, iskrenog i nepristrasnog ponašanja i prihvatanja kriterija izvrsnosti u svim domenama radi ostvarivanja zajedničkog dobra akademske zajednice i Univerziteta u cjelini.

Član 7.

(Načelo jednakosti i pravednosti)

(1) Svi članovi univerzitetske zajednice trebaju se ponašati u skladu sa načelom jednakosti i pravednosti na način koji isključuje svaku diskriminaciju, zlostavljanje, uznemiravanje ili iskorištavanje.

(2) Univerzitet je obavezan osigurati uvjete za ostvarivanje načela jednakosti i pravednosti.

(3) Članovi univerzitetske zajednice ne smiju zloupotrebljavati svoj status i autoritet i ne smiju dozvoliti da lični interesi i odnosi dovedu do situacija koje mogu utjecati na mogućnost objektivnog rasuđivanja, te utjecati na etičko i profesionalno obavljanje svojih radnih obaveza.

(4) Svim članovima univerzitetske zajednice treba osigurati jednake uvjete za ispunjavanje i ostvarivanje profesionalnih obaveza, iskazivanje intelektualnih sposobnosti i napredovanje.

Član 8.
(Pravo na akademsku slobodu)

- (1) Univerzitet priznaje i baštini akademsku slobodu kao temeljni uvjet i oznaku u procesu izučavanja, naučnog istraživanja, umjetničkog stvaralaštva i stipendiranja.
- (2) Članovi akademske zajednice u svojim istraživanjima trebaju se voditi idejom slobode naučnog i umjetničkog stvaralaštva te izvršavati svoje običajno i tradicionalno pravo ispitivanja i kritiziranja društvenih vrijednosti i struktura u duhu objektivnog, poštenog i odgovornog traganja za istinom, te stjecanja i distribucije znanja.
- (3) Univerzitet treba zaštititi sve članove akademske zajednice od svakog pokušaja smanjenja, uskraćivanja i ograničavanja te slobode. Univerzitet podstiče slobodu mišljenja i izražavanja kao temeljnu vrijednost akademske zajednice u svim aspektima univerzitetskog rada i života.

Član 9.
(Načelo profesionalnosti)

- (1) Članovi akademske zajednice trebaju odgovorno, savjesno, profesionalno i etički besprijeorno ispunjavati sve obaveze prema studentima, kolegama i ostalim zaposlenicima na Univerzitetu.
- (2) U svom djelovanju članovi akademske zajednice poštuju i pridržavaju se načela objektivnosti, nepristrasnosti, razboritosti, korektnosti, dijaloga i tolerancije.
- (3) Obaveza članova akademske zajednice je poštovanje kriterija stručnosti i odličnosti te, u skladu s tim, stalno stručno usavršavanje unutar izabranog profesionalnog područja predstavlja imperativ, uvažavajući i utemeljujući svoje profesionalne i etičke procjene na dostupnim činjenicama, isključujući predrasude bilo koje vrste.
- (4) Članovi akademske zajednice trebaju održavati i podsticati saradnju u profesionalnim odnosima, vodeći računa o optimalnoj upotrebi univerzitetskih resursa i sa težnjom za povećanjem doprinosa nauci i Univerzitetu.
- (5) Verbalna i neverbalna komunikacija članova akademske zajednice treba biti u skladu sa njihovim zadacima i ulogom u zajednici.

Član 10.
(Načelo poštovanja zakona i pravnih postupaka)

- (1) Svi članovi univerzitetske zajednice u obavezi su poštovati sve pravne propise i pravne postupke koji se tiču njihovih zadataka i poslova kao članova univerzitetske zajednice.
- (2) Univerzitet ima zadaću osigurati uvjete nužne da članovi univerzitetske zajednice budu upoznati sa svim relevantnim pravnim propisima i pravilima koja se tiču njihovih obaveza.
- (3) U svim postupcima, koji se odnose na ostvarenja načela i pravila iz Etičkog kodeksa ili u vezi s njima, članovima univerzitetske zajednice o čijim je pravima i interesima pitanje treba omogućiti sudjelovanje u postupku, pravo da se izjasne o relevantnim navodima i iznesu svoje argumente, te osigurati im ravnopravan položaj u postupku u odnosu prema drugim sudionicima koji se nalaze u istom ili sličnom položaju.
- (4) U svakom slučaju u kojem postoji neslaganje pri tumačenju i primjeni načela Etičkog kodeksa, članovi univerzitetske zajednice u obavezi su nastojati da sporna pitanja riješe unutar sredine u kojoj je i došlo do povrede načela ili kod mjerodavnih tijela Univerziteta.
- (5) Obraćanje tijelima izvan Univerziteta treba ograničiti na one slučajeve kada je to neizbježno, primjereno i nužno.

(6) Nadležna tijela Univerziteta dužna su pravovremeno djelovati radi prevencije i suzbijanja kršenja i povreda Etičkog kodeksa. U tu svrhu ona trebaju pokretati postupke i poduzimati druge radnje u granicama svoje nadležnosti te istražiti sve prijave u kojima se iznosi sumnja u etičnost ponašanja članova univerzitetske zajednice.

B – Neprihvatljiva ponašanja

Član 11. (Diskriminacija)

(1) U skladu sa načelima navedenim u prethodnim članovima Etičkog kodeksa, nedopustiv je svaki oblik diskriminacije, neposredne ili posredne, temeljen na religiji, etničkoj i nacionalnoj pripadnosti, rasi, spolu, spolnoj orijentaciji, stilu života, imovinskom stanju, porijeklu, porodičnom i bračnom statusu, drugom stanju, godinama, invalidnosti, tjelesnom izgledu, zdravstvenom stanju, političkom opredjeljenju.

(2) Isključivi kriteriji za vrednovanje, prepoznavanje i napredovanje moraju biti stručnost, sposobnost i profesionalne zasluge, te nivo osposobljenosti i rezultati u obavljanju određene vrste djelatnosti, poslova i zadataka.

Član 12. (Uznemiravanje)

(1) Zabranjena je svaka vrsta uznemiravanja između članova univerzitetske zajednice.

(2) Uznemiravanjem se smatra svako neprimjereno ponašanje prema drugoj osobi koje ima za cilj ili koje vodi do povrede ličnog dostojanstva, koje ometa obavljanje radnih zadataka ili vodi smanjenju kvaliteta života osobe na koje je neprimjereno ponašanje usmjereno.

(3) Uznemiravanjem se naročito smatra svaki čin, pojedinačan ili uzastopan, verbalni, neverbalni ili fizički, koji stvara ili pridonosi stvaranju neugodnih i neprijateljskih radnih i obrazovnih okolnosti ili koji drugu osobu zastrašuje, vrijeđa ili ponižava.

(4) Neprihvatljivo je svako spolno uznemiravanje. Spolno uznemiravanje je specifičan oblik uznemiravanja koje je okarakterizirano izostankom pristanka ili odbijanjem druge strane, a uključuje ponavljano, a neželjeno, upućivanje verbalnih i fizičkih prijedloga spolne naravi jedne osobe drugoj osobi, fizičko napastovanje, ponavljano neželjeno iznošenje šala i opaski neprimjerenog i aludirajućeg sadržaja, uključujući referiranje na spol i spolnu orijentaciju, izlaganje i prikazivanje spolno uvredljivog i uznemiravajućeg materijala, te zahtijevanje seksualnih usluga u zamjenu za određeno činjenje ili propuštanje tog činjenja s pozicije autoriteta.

(5) Normalna komunikacija, dobronamjerne šale i kritika kao i odnosi spolne i druge intimne naravi između članova akademske zajednice koji se zasnivaju na obostranom pristanku i uzajamnom poštovanju smatraju se područjem privatnosti, te nisu sami po sebi element kršenja Etičkog kodeksa. Treba napomenuti da je poželjno izbjegavati situacije u kojima takvi odnosi između članova akademske zajednice mogu dovesti do kršenja Etičkog kodeksa iz područja objektivnosti, nepristrasnosti i sukoba interesa, naročito između članova akademske zajednice koji su u neposrednom hijerarhijskom odnosu koji uključuje ocjenjivanje tuđeg rada i dostignuća, odlučivanje o statusu, profesionalnom napredovanju, pogodnostima i nagradama.

Član 13.
(Prijava uznemiravanja)

Svaka osoba ima pravo prijaviti uznemiravanje koje je počinio član univerzitetske zajednice. Na osobu koja je odbila uznemiravanje ili prijavila takvu vrstu ponašanja ne smije se vršiti nikakav pritisak.

Član 14.
(Predrasude)

(1) Svi članovi univerzitetske zajednice trebaju biti objektivni i ne smiju dopustiti da predrasude bilo kakve vrste utječu na njihovu objektivnost u akademskim, istraživačkim, administrativnim, poslovnim i upravljačkim djelatnostima.

(2) Ocjenjivanje djelatnosti i profesionalne kompetencije bilo kojeg člana univerzitetske zajednice ne smije se zasnivati na kriterijima koji nisu neposredno relevantni za obavljanu djelatnost ili profesionalne obaveze.

IV - ETIČKA PRAVILA U NASTAVNOM, NAUČNOM I UMJETNIČKOM RADU

Član 15.
(Profesionalne dužnosti u nastavi)

- (1) Univerzitetsko osoblje koje na bilo koji način sudjeluje u nastavi ima sljedeće dužnosti i obaveze:
- a) postizanje i prenos visoke razine naučnih dostignuća iz svoga predmeta; osiguranje tačnosti, preciznosti, reprezentativnosti sadržaja predmeta i primjerenu poziciju predmeta u okviru programa studija;
 - b) nastojanje da studenti prihvate i što učinkovitije dostignu ciljeve predmeta; osigurati podjednake uvjete unapređenja znanja koji svim studentima jamče podjednak napredak;
 - c) obrađivati sve teme na otvoren, pozitivan i pošten način, a osobito one teme koje studenti mogu smatrati, iz bilo kojeg razloga, izuzetno osjetljivim;
 - d) pridonošenje kontinuiranom intelektualnom razvoju studenata u okviru područja u kojem se nastava obavlja, te izbjegavanje svih djelatnosti koje bi mogle omesti taj razvoj;
 - e) osiguranje vrednovanja rada studenata, koje je valjano, otvoreno, pravovremeno i objektivno;
 - f) osigurati transparentnost i javnost ispita i drugih oblika provjere znanja kao i objektivnost ocjenjivanja; poštovati dignitet kolega i saradnje svih u cilju konstantnog napretka studenata;
 - g) pridržavati se obrazovnih strategija, standarda i normativa ustanove na kojoj podučava studente u interesu njihovog razvoja;
 - h) suzdržavati se od svakog oblika uvjetovanja pristupa ispitu i s tim u vezi postavljanja uvjeta koji nisu sadržani u nastavnom planu i programu studija, a naročito nametati uvjete koji se odnose na ličnu ekonomsku i drugu korist;
 - i) uzimati u obzir mišljenje i ocjene studenata o svojoj nastavnoj kompetenciji u cilju unapređenja kvaliteta nastavnog procesa.

Član 16.
(Nedopustive prakse u nastavi)

Pod nedopustivim praksama u nastavnom procesu u sferi studentskih obaveza podrazumijeva se:

- a) studenti su dužni da se suzdrže od prepisivanja bez obzira na oblik vrednovanja studentskog rada;

- b) prepisivanjem se smatra nedopušteno primanje i davanje pomoći koje za rezultat ima nedopušteni utjecaj na korektnost ocjenjivanja na ispitima i u drugim oblicima vrednovanja rada i rezultata članova akademske zajednice;
- c) članovi univerzitetske zajednice ne smiju podsticati na prepisivanje, dopuštati ga i tolerirati;
- d) ako je nastavnim planom i programom predviđeno obavljanje nastave ili prakse u kojoj sudjeluju djeca, potrebno je s njima postupati uz puno uvažavanje meritornih standarda i prava djece. Nedopustivo je prisvajati rezultate rada djece (crtež, pisani radovi i sl.) ili koristiti se istim izvan redovnog programa nastave, a da se ne posjeduje izričit pristanak djeteta i da roditelji nisu adekvatno obaviješteni o istom.

Član 17.

(Korištenje ljudi i životinja u naučnoistraživačkom radu i umjetničkom radu)

- (1) Nisu dozvoljena istraživanja koja mogu rezultirati nepotrebnim i neprihvatljivim rizikom ili dovesti do psihičkog i fizičkog povređivanja ljudi, povreda životinja ili okoline, a koje je bilo moguće izbjeći, kao ni podržavanja, podsticanja na činjenje i neprijavlivanje takvih aktivnosti koje provode drugi članovi akademske zajednice.
- (2) U naučnom istraživanju i umjetničkom radu potrebno je primjenjivati načelo svjesnog pristanka na osnovu odgovarajuće obaviještenosti i upoznatosti sudionika.
- (3) Prava i dostojanstvo svih onih koji sudjeluju u naučnom istraživanju i umjetničkom radu, bilo kao ispitanici ili kao sudionici, treba na odgovarajući i primjeren način zaštititi.
- (4) Ako u aktivnostima iz prethodnog stava iz neophodnosti za realizaciju naučnog istraživanja ili umjetničkog rada učestvuju maloljetna lica, potrebno je osigurati adekvatno poštivanje njihovih prava u skladu sa međunarodnim normama iz te oblasti.
- (5) Sa životinjama koje se koriste u eksperimentalne svrhe treba postupati u skladu sa mjerodavnim zakonskim i stručnim standardima te etičkim vodičima.

Član 18.

(Izmišljanje rezultata)

- (1) Izmišljanje rezultata u naučnom i istraživačkom radu je neprihvatljivo (fabrikacija rezultata).
- (2) Pod izmišljanjem podrazumijevamo svako namjerno predstavljanje, širenje i objavljivanje navodnih rezultata naučnog i istraživačkog rada uprkos saznanjima o tome da naučni rad i istraživanje na koje se poziva u stvarnosti nije provedeno.

Član 19.

(Krivotvorenje)

- (1) U naučnom i istraživačkom radu neprihvatljivo je svako krivotvorenje (falsifikacija).
- (2) Krivotvorenje uključuje svako djelovanje kojim se suprotno načelima naučnog poštenja manipulira objektom, opremom ili postupkom istraživanja sa svrhom da se namjerno podese ili neargumentovano i tendenciozno protumače rezultati naučnog istraživanja.

Član 20.

(Plagiranje)

- (1) Svaki oblik plagiranja radova i ideja smatra se povredom Etičkog kodeksa. Svi članovi akademske zajednice koji sudjeluju u naučnoistraživačkom i umjetničkom radu moraju jamčiti za izvornost

objavljenih naučnih radova i umjetničkih djela, autorstvo koje im se pripisuje, te tačnost i poštenje u prikazivanju i navođenju informacija o porijeklu ideja i navoda kojima su se u radu koristili.

(2) Od članova akademske zajednice očekuje se da navedu kao autore sve i samo one sudionike u procesu nastanka naučnog rada koji su intelektualno pridonijeli radu.

Član 21.

(Izmišljanje i prepravljjanje preporuka i primanje poklona)

(1) Izmišljanje i prepravljjanje preporuka kao i netačno i tendenciozno prikazivanje akademskih dostignuća nije dopušteno i predstavlja kršenje Etičkog kodeksa.

(2) Članovi univerzitetske zajednice ne smiju tražiti poklone, podsticati poklanjanje niti primati bilo kakve poklone, bilo lično bilo za drugu osobu, za koje postoji osnovana pretpostavka da će posredno ili neposredno utjecati na objektivnost, ispunjavanje profesionalnih obaveza te poštovanje profesionalnih prava i dužnosti.

(3) Obaveza je članova univerzitetske zajednice otklanjati svaki pokušaj i vid korupcije.

Član 22.

(Transparentnost i povjerljivost)

(1) Univerzitet podupire transparentnost u propisima i djelovanju kao jednu od temeljnih vrijednosti akademske zajednice. Sva pravila i odredbe kojima se definiraju prava i obaveze članova univerzitetske zajednice trebaju biti precizirana, nedvosmislena, jasna i dostupna svima.

(2) Svi članovi univerzitetske zajednice trebaju uvažavati tu vrijednost transparentnosti i dostupnosti kriterija i postupaka evaluacije ispunjavanja profesionalnih obaveza (ispiti, upisi, napredovanje i sl.).

(3) Osobe koje, u okviru akademske zajednice na Univerzitetu, raspolažu po svom položaju podacima sa statusom povjerljivosti trebaju štiti tajnost takvih podataka.

(4) Podacima sa statusom povjerljivosti smatraju se podaci koji iziskuju tajnost iz potrebe zaštite prava članova univerzitetske zajednice i koji su zakonom, općim aktima Univerziteta ili odlukama nadležnih tijela, proglašeni povjerljivim.

(5) Ne dopušta se otkrivanje povjerljivih podataka drugim članovima akademske zajednice na Univerzitetu ili bilo kojoj drugoj strani ukoliko takvo otkrivanje nije uobičajeno u okviru posla na Univerzitetu ili ako postoji zakonska i profesionalna obaveza da se takve informacije objave.

Član 23.

(Pravo i obaveza kontinuiranog usavršavanja i cjeloživotnog obrazovanja)

(1) Svi članovi univerzitetske zajednice imaju pravo i obavezu neprekidnog usavršavanja i unapređenja kvaliteta i nivoa vlastitog znanja i stručnosti unutar svog izabranog područja.

(2) Članovi akademske zajednice planiraju, provode i izvještavaju o svojim naučnim istraživanjima i nastavnim djelatnostima u skladu sa prihvaćenim standardima naučne i nastavne kompetentnosti.

Član 24.

(Profesionalno napredovanje)

(1) Procjenu uspješnosti ostvarivanja profesionalnih obaveza i profesionalne kompetencije bilo kojeg člana univerzitetske zajednice treba učiniti objektivnom i nepristrasnom te utemeljenom na unaprijed definiranim i jasnim kriterijima.

- (2) Svaki član univerzitetske zajednice treba temeljiti procjene o uvjetima napredovanja drugih članova isključivo na kriterijima koji su neposredno relevantni za obavljanu djelatnost ili profesionalne obaveze, odnosno na pokazanoj stručnosti, talentu, profesionalnim zaslugama i rezultatima u obavljanju radnim mjestom propisane vrste radnih zadataka.
- (3) Ako više kandidata u istom nivou zadovoljava postavljenje profesionalne ciljeve, prilikom provođenja politike zapošljavanja i napredovanja treba voditi računa da se na primjeren način potaknu interesi socijalne skupine koja je u datom području manje zastupljena.
- (4) Svaki oblik neposredne ili posredne diskriminacije u postupku evaluacije uvjeta profesionalnog napredovanja te u samom postupku napredovanja smatra se nedopustivim.
- (5) Univerzitet treba svim članovima univerzitetske zajednice osigurati jednake uvjete za napredovanje na temelju ispunjavanja profesionalnih obaveza te stvoriti uvjete za podmlađivanje naučne, umjetničke i nastavne zajednice.
- (6) U okviru tih uvjeta, profesionalna je obaveza i odgovornost nastavnika brinuti se o podmlađivanju naučne, umjetničke i nastavne zajednice te o davanju podsticaja napredovanju i osamostaljivanju mlađih nastavnika i članova akademske zajednice.

Član 25. (Javno istupanje)

- (1) Univerzitet kao institucija visokog obrazovanja i nauke je svjestan svoje društvene odgovornosti i podržava pravo članova univerzitetske akademske zajednice na javno istupanje i slobodu izražavanja, što uključuje nastupe pred publikom, na radiju, televiziji, izražavanje svojih stavova u novinama, knjigama i časopisima, kao i druge oblike djelovanja za dobrobit društva.
- (2) Članovi akademske zajednice s višim akademskim zvanjem ili profesionalnim statusom ne smiju zabranjivati niti ograničavati lične javne istupe/nastupe članovima akademske zajednice s nižim akademskim zvanjem ili profesionalnim statusom, niti uvjetovati taj istup/nastup bilo čime.
- (3) Članovi univerzitetske akademske zajednice koji su ovlašteni javno istupati/nastupati u ime i za račun Univerziteta prilikom tih istupa/nastupa su dužni jasno istaknuti da izlažu stajališta Univerziteta.
- (4) U svim oblicima javnih istupa/nastupa i djelovanja u kojima članovi univerzitetske zajednice predstavljaju Univerzitet očekuje se postupanje u skladu s najvišim etičkim i profesionalnim standardima.

Član 26. (Odgovornost prema univerzitetskoj zajednici)

- (1) Profesionalne djelatnosti članova univerzitetske zajednice trebaju biti u funkciji i za račun ostvarenja misije i ciljeva Univerziteta, u što većoj mjeri. Članovi univerzitetske zajednice trebaju se brinuti o dobru i interesima Univerziteta u duhu akademske slobode – ispitivanja, argumentirane rasprave, kritike, tolerancije, poštivanja različitog, te odgovornog i poštenog traganja za optimalnim rješenjima.
- (2) U vezi sa naprijed navedenim, ne odobravaju se aktivnosti koje vode ka:
- a) namjernom ometanju djelatnosti koje Univerzitet provodi ili podupire radi ostvarenja zadataka i ciljeva, koji su utvrđeni u otvorenoj, slobodnoj i argumentiranoj raspravi;
 - b) ne odobrava se bilo koja vrsta djelovanja (lobiranje, zloupotreba položaja, autoriteta i sl.);
 - c) stvaranju povlaštene pozicije pojedinaca ili skupina ljudi na štetu objektivnih profesionalnih kriterija;
 - d) nesavjesnom odnosu prema imovini Univerziteta, te onemogućavanju ili otežavanju ostalim članovima univerzitetske zajednice da se koriste tom imovinom;

- e) upotrebi univerzitetske imovine za lične, komercijalne, političke, vjerske, društvene ili druge vanuniverzitetske svrhe bez posebnog odobrenja odgovarajućih tijela;
- f) podsticanju drugih članova akademske zajednice na nepoštivanje pravila Univerziteta koja imaju za cilj ostvarenje općeprihvaćenih zadataka Univerziteta;
- g) namjernom predstavljanju ličnih stajališta kao službenog stajališta Univerziteta radi stjecanja lične koristi;
- h) korištenju logotipa i imena Univerziteta za privatne potrebe kako bi se neopravdano stvorio dojam univerzitetskog autoriteta.

V – ETIČKI ODBOR UNIVERZITETA U BIHAĆU

Član 27.

(Etički odbor Univerziteta u Bihaću)

- (1) Etički odbor Univerziteta u Bihaću (u daljnjem tekstu: Etički odbor) čini po jedan predstavnik organizacionih jedinica i dva predstavnika iz reda studenata, koje imenuje Senat, na prijedlog vijeća organizacione jedinice i Unije studenata, na period od 2 (dvije) godine.
- (2) Etički odbor izabire između svojih članova predsjednika.

Član 28.

(Djelatnost i nadležnost Etičkog odbora Univerziteta u Bihaću)

- (1) Etički odbor Univerziteta u prati primjenu/poštivanje načela utvrđenih Etičkim kodeksom, provodi postupke za utvrđivanje postojanja povreda nekog od načela iz Kodeksa, izriče odgovarajuće mjere (lična opomena ili javna opomena), nakon što utvrdi da je učinjena povreda nekog od etičkih načela iz Kodeksa, razmatra sadržaj i suštinu Kodeksa koji je u primjeni i, u skladu sa utvrđenim potrebama predlaže njegove izmjene i dopune i vrši i druge poslove koji su u skladu sa Statutom i Kodeksom. Etički odbor može organizirati okrugle stolove, rasprave, naučne skupove o temama u vezi sa primjenom i unapređenjem etičkih standarda na Univerzitetu.
- (2) Etički odbor vrši svoje nadležnosti na sjednicama koje saziva predsjednik kojeg biraju njegovi članovi iz svojih redova.
- (3) Odredbe kojima se bliže uređuju pitanja o sazivanju, radu i načinu odlučivanja utvrđuju se Etičkim kodeksom i Poslovnikom o radu.

Član 29.

(Sastav Etičkog odbora Univerziteta u Bihaću)

- (1) Etički odbor čini po jedan predstavnik organizacionih jedinica i dva predstavnika iz reda studenata koje imenuje Senat na prijedlog NNV-a organizacione jedinice/Unije studenata na period od dvije godine.
- (2) Opće i administrativne poslove za Etički odbor obavljaju službe Rektorata Univerziteta u Bihaću.
- (3) Rektor za poslove iz prethodnog stava imenuje sekretara Etičkog odbora Univerziteta u Bihaću.

Član 30.

(Sjednice Etičkog odbora Univerziteta u Bihaću)

- (1) Etički odbor održava redovne sjednice najmanje tri puta godišnje.

- (2) Predsjednik Etičkog odbora može sazvati i vanrednu sjednicu ako se pojavi pitanje o kojem je potrebno bez odlaganja obaviti raspravu.
- (3) Etički odbor Univerziteta u Bihaću svoje odluke nastoji donositi jednoglasno, tj. konsenzusom. Ako to nije moguće, odluke se donose većinom glasova svih članova.
- (4) Etički odbor Univerziteta u Bihaću može na svoje sjednice ili neke dijelove sjednica pozvati i rektora, prorektore, dekanе, ili neke druge osobe koje mogu pridonijeti ostvarenju zadataka Etičkog odbora.

Član 31.
(Javnost rada)

- (1) Sjednice Etičkog odbora su javne. Radi zaštite prava na privatnost ili drugih važnih razloga Etički odbor može isključiti javnost sa sjednice, u mjeri u kojoj je to potrebno.
- (2) Mišljenja Etičkog odbora su javna. Etički odbor određuje način i mjesto njihovog objavljivanja.
- (3) Radi zaštite prava na privatnost, pri objavljivanju se mišljenje može skratiti ili se iz njega mogu ukloniti osobni podaci o osobama koje se u njemu spominju.

VI – POSTUPAK PRED ETIČKIM ODBOROM

Član 32.
(Zahtjev za davanje mišljenja)

- (1) Postupak pred Etičkim odborom pokreće se podnošenjem zahtjeva zainteresirane strane za davanje mišljenja o usklađenosti određenog djelovanja ili ponašanja s načelima i pravilima Etičkog kodeksa.
- (2) Zahtjev za davanje mišljenja podnosi se Etičkom odboru putem službe Rektorata Univerziteta u Bihaću.
- (3) Zahtjev za davanje mišljenja mora biti određen i mora tačno i precizno opisati:
- načelno pitanje o kojem je riječ;
 - konkretne okolnosti slučaja i djelovanje odnosno ponašanje za koje se traži mišljenje;
 - uz zahtjev se moraju priložiti i relevantni dokazi, materijal, kao i navodi o odredbama Etičkog kodeksa u vezi sa kojima se traži mišljenje.

Član 33.
(Postupak pred Etičkim odborom)

- (1) U povodu zahtjeva iz prethodnog člana predsjednik Etičkog odbora saziva sastanak odbora u roku od 30 (trideset) dana od dana primitka zahtjeva. Odbor može od podnositelja zahtjeva zatražiti dodatna razjašnjenja i obavijesti.
- (2) Ako se u zahtjevu traži mišljenje o konkretnom slučaju, odbor može zatražiti očitovanje i razrješenje od zainteresiranih osoba. Ako podnositelj zahtjeva traži ispitivanje etičnosti ponašanja određenog člana akademske zajednice, tom se članu mora omogućiti da se izjasni o relevantnim navodima i iznese svoje argumente.
- (3) Na sastanku odbora članovi odbora raspravljaju o pitanjima koja su predmet postupka, zauzimaju stajalište o sadržaju mišljenja koje će dati.
- (4) Etički odbor svoje mišljenje daje isključivo na temelju navoda i podataka iz zahtjeva, priloga uz zahtjev i dodatnih razjašnjenja i očitovanja podnositelja zahtjeva i drugih osoba.
- (5) Odbor ne provjerava navode iz zahtjeva i očitovanja niti ima ovlasti istraživati ih i utvrđivati činjenice po vlastitoj inicijativi.

(6) Ako se navodi o činjenicama iz zahtjeva i navodi o činjenicama iz očitovanja razlikuju, a o istinitosti spornih tvrdnji se ne može zaključiti iz materijala koji je podnesen uz iste, odbor će u svom mišljenju tu okolnost navesti te se ograničiti na davanje stajališta o načelnom pitanju.

(7) Ako je u zahtjevu zatraženo mišljenje o usklađenosti određenog ponašanja s izričito navedenim odredbama Etičkog kodeksa, Etički odbor dužan je svoje mišljenje dati u vezi sa utvrđivanjem usklađenosti s tim odredbama, s tim što ima mogućnost svoje mišljenje proširiti i na usklađenost sa drugim načelima i pravilima iz Etičkog kodeksa.

Član 34. (Mišljenje)

(1) Pri donošenju mišljenja vodit će se računa da se pokuša postići konsenzus svih članova odbora, ako je to moguće. Ako nije moguće, mišljenje se donosi na osnovu stajališta većine prisutnih članova odbora.

(2) Mišljenje se donosi u pisanom obliku, u roku od 60 (šezdeset) dana od dana primitka zahtjeva.

(3) Ako su zatražena dodatna razjašnjenja i obavijesti, tada se rok računa od dana njihova primitka, no i tada mišljenje mora biti dato najkasnije u roku od 90 (devedeset) dana od primitka zahtjeva.

(4) Ovi rokovi ne teku za vrijeme godišnjih odmora i drugih razdoblja u kojima nema aktivnosti na Univerzitetu.

(5) Mišljenje odbora mora sadržavati sljedeće podatke:

- opis zahtjeva i pitanja o kojima je odbor raspravljao;
- navode o načelima i pravilima Etičkog kodeksa koje je u povodu zahtjeva odbor uzeo u obzir i razmatrao;
- stajalište odbora o tome je li ponašanje opisano u zahtjevu u skladu sa Etičkim kodeksom ili ne;
- razloge za mišljenje odbora;
- podatak o tome da li je mišljenje doneseno jednoglasno ili većinom glasova.

(6) Mišljenje kojim je utvrđeno da je određeno ponašanje protivno načelima i pravilima Etičkog kodeksa može sadržavati još i :

- ocjenu odbora o nivou neusklađenosti i težini povrede etičkih načela uzrokovane takvim ponašanjem;
- stajalište odbora o načinima na koji se mogao izbjeći nesklad sa pravilima i načelima Etičkog kodeksa i o mjerama koje bi se trebale preduzeti da bi se izbjeglo daljnje dešavanje takvih povreda Etičkog kodeksa;
- mišljenje koje nije doneseno jednoglasno, mora uz isto sadržavati i izdvojena mišljenja članova koji su bili protiv u prilogu donesenog mišljenja;
- iznimno, ako odbor zaključi da mu na temelju zahtjeva i drugih primljenih podataka nije moguće donijeti svoje mišljenje, da nije nadležno za davanje mišljenja ili ako iz bilo kojeg drugog razloga ne može donijeti svoje mišljenje, predsjednik odbora o tome obavještava, u ostavljenom roku, podnositelja zahtjeva uz detaljno obrazloženje za nedonošenje mišljenja.

Član 35. (Izuzeće)

(1) Članovi Etičkog odbora ne mogu odlučivati ni sudjelovati u postupcima koji su pokrenuti protiv njih, člana njihove porodice, neposredno nadređene osobe ili u postupcima koje su oni pokrenuli te u drugim slučajevima očitog sukoba interesa.

(2) Članovi Etičkog odbora, te osoba prema kojoj je postupak pokrenut mogu tražiti izuzeće od sudjelovanja u postupku ako postoje druge okolnosti koje dovode u sumnju njihovu nepristranost.

- (3) Odluku o izuzeću donosi predsjednik Etičkog odbora temeljem obrazloženog zahtjeva za izuzeće. Ako se odlučuje o izuzeću predsjednika Etičkog odbora, odluku donosi njegov zamjenik.
- (4) Izuzetog člana Etičkog odbora mijenja njegov zamjenik.

VII – MJERE ETIČKOG ODBORA

Član 36. (Mjere)

- (1) U slučaju da je Etički odbor za člana/članicu akademske zajednice ili zaposlenog radnika Univerziteta utvrdio da je učinio povredu odredaba Etičkog kodeksa, može izreći:
- a) ličnu opomenu
 - b) javnu opomenu
- (2) U slučaju da je Etički odbor za člana akademske zajednice ili zaposlenog radnika Univerziteta utvrdio da je učinio povredu odredaba Etičkog kodeksa koje istovremeno predstavljaju i povredu odredaba Zakona o radu FBiH, Kolektivnog ugovora za visoko obrazovanje USK-a, Statuta Univerziteta u Bihaću, Etički odbor podnosi prijedloge Rektoratu za izricanje slijedećih mjera:
- a) isključenje iz naučno-nastavnog procesa na određeno vrijeme.
 - b) disciplinskih mjera za povredu radnih dužnosti koje su regulisane odredbama Zakona o radu FBiH.
- (3) Za realizaciju izrečene mjere zaposleniku zadužena je matična organizaciona jedinica.

Član 37. (Žalba)

- (1) Etički odbor dostavlja Rektoratu Univerziteta Mišljenje o provedenom postupku utvrđivanja povrede Etičkog kodeksa i utvrđenoj povredi Etičkog kodeksa.
- (2) U slučaju izricanja mjera iz člana 36. ovog Kodeksa nezadovoljne strane imaju pravo žalbe na Mišljenje Etičkog odbora, a žalba se podnosi Senatu Univerziteta u roku od 15 dana od prijema Mišljenja.
- (3) Senat Univerziteta razmotrit će žalbu i donijeti konačnu odluku o utvrđenoj povredi Etičkog kodeksa i provedbi te odluke.

VIII – PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 38. (Stupanje na snagu)

Etički kodeks stupa na snagu danom objave na web stranici Univerziteta, čime prestaje važnost Etičkog kodeksa broj 06-3109/2011 od 30. 6. 2011. godine.

Broj: 06 – 352 – 1 /2026
Bihać, 22.01.2026. godine

Predsjednik Senata Univerziteta u Bihaću
prof.dr./Atif Hodžić

